

مدت ته نشین شدن گلبولهای قرمز (۱)

نگارش

دکتر حسین قدیمی

اگر لوله‌ای پر از خون را که دارای قدری مایع آنتی کوآگولان (۲) باشد در جالوله‌ای بگذاریم گلبولهای قرمز آهسته‌ته‌نشین میشود و یک طبقه صاف پلاسما در رو باقی میماند. مدت ته نشین شدن گلبولهای قرمز بسته به روش عمل متفاوت است ولی اگر روش خاصی با شرایط مساوی اختیار شود این مدت در اشخاص سالم بیک میزان خواهد بود.

در بعضی امراض در آستنی و تا اندازه‌ای در قاعدگی سدیمانتاسیون سریع شود عواملی که باعث تسریع رسوب گلبولها میشود معلوم نیست ولی اینطور بنظر میرسد که مهمترین و شایع ترین این علل ازدیاد فیبرینوژن خون است هر وقت که بععلی مانند انفکسیون، توکسین و سرطان و تا اندازه‌ای اعمال جراحی و شکستگی استخوان هقداری از نسج مضمحل شود سدیمانتاسیون سریع میگردد.

علاوه بر آن سرعت سدیمانتاسیون نشانه فعالیت و انبساط و انتشار یک حالت مرضی است.

آنمی بخودی خود باعث سرعت سدیمانتاسیون نمیشود ولی اگر بععلتی مانند سرطان یا انفکسیون مدت سدیمانتاسیون کوتاه شود آنمی نسبت به میزان کم شدن گلبولهای قرمز باعث تسریع بیشتر سدیمانتاسیون خواهد شد.

یکی از راحت ترین طرق سنجش مدت سدیمانتاسیون روش

۱- temps de sedimentation ۲- anticoagulant

«وستر گرن»^(۱) است

طریقه عمل بقرار ذیل است $0/4$ از محلول $3/8$ درصد نیترات دوسدیم را در سرنگ رکورد میکشیم و سپس همان سوزن را داخل ورید بیمار نموده و سیلان در راتا دو سانتیمتری میکشیم بدینترتیب $1/6$ خون داخل سرنگ میشود محلول را بلافاصله در لوله آزمایش ریخته آهسته تکان میدهیم سپس یک پیپت وستر گرن بر میداریم و تا علامت O خون میکشیم قطر داخلی پیپت مزبور دو و نیم میلیمتر است و با میلیمتر مدرج شده است بنحوی که علامت O دو بست میلیمتر تا نوک پیپت فاصله دارد پس از آنکه خون را تا علامت O در پیپت کشیدیم پیپت را عموداً بر روی لاستیک قرار میدهیم بطوری که نوک آن بطرف پائین باشد و بواسطه فشار قطعه فنر فوقانی بر روی انتهای فوقانی پیپت خون از پیپت خارج نخواهد شد.

یک ساعت بعد از گذاردن پیپت در محل خود انتهای فوقانی ستون گلبولهای قرمز را مینگریم در اشخاص سالم در مردان در حدود هفت و در زبانی که حامله نیستند در حدود ده است و معمولاً از این میزان بیشتر نمی باشد.

اگر سدیمانتاسیون در ساعت اول به میزان پانزده برسد محققاً نشانه مرضی است در بعضی از امراض سدیمانتاسیون در ساعت اول بصد و گاه بیشتر میرسد یا آنکه ممکن است آنمی در کار نباشد ارزش و اهمیت سدیمانتاسیون در جریان بیماریهای مزمنی مانند سل، ارتریتر و ماتیسمال و نفریت آشکار میشود زیرا با سنجش سدیمانتاسیون میتوان عود بیماری را پیشبینی نمود علاوه بر آن سنجش مدت سدیمانتاسیون در موارد زیر کمک بسیار

قابل توجهی اِبتشخیص میکند :

تشخیص افتراقی بیماری ادرر گانیک از بیماریهای فونکسیونل

تشخیص شروع سل

تشخیص زخم ساده معده که در آن سدیمانتاسیون طبیعی است از

سرطان معده

تشخیص روماتیسم اطفال که بصورت دردهای مبهمی تظاهر کند

تشخیص پیدایش اندو کاردیت انفکسیو بر روی يك ضایعه

دریچه قلب

در عفونت‌های حاد چند روز طول میکشد تا سدیمانتاسیون بسرعت

نهایی خود برسد حتی در پنومونی لوبر که بیماری بتندی وغفلتاً آغاز میشود

بواسطه فاصله زمانی که بین پیدایش علائم کلینیکی و زیاد شدن سرعت

سدیمانتاسیون است که ارزش این آزمایش در امراض مزمن بمراتب بیش

زارزش آن در امراض حاد است *

واما در موضوع ارزش سرعت سدیمانتاسیون در بیماران آنمیک این

نکته را باید بخاطر داشت که آنمی بیمار باعث این سرعت زیاد سدیمانتاسیون

گشته و الا سدیمانتاسیون بیمار اندکی بالا میبوده است

تک فرتی خوب که از شخص سالی تهیه شده باشد معمولاً صاف و

یکنواخت ولی اگر سدیمانتاسیون خون زیاد باشد فرتی در امتداد طول

رگه رگه خواهد بود هر چه رگه رگه بودن فرتی بیشتر باشد سدیمانتاسیون

بهمان نسبت سریعتر است و ازین رو در تهیه فرتی اگر باین نکته توجه شود

میتوان بطور تقریب چگونگی سدیمانتاسیون را هم پیشبینی نمود